

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VIII W SP 99

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VIII					
OCENA CELUJĄCA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA DOBRA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA NIEDOSTATECZNA
uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia	uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach	uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne	poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 8 pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej	poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 8 umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności	poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 8 uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą, a ponadto przejawia wiele umiejętności w zakresie przykładowo podanych zagadnień:</p> <p>SŁUCHANIE ocenia wysłuchany tekst pod względem merytorycznym oraz poprawnościowym, stosuje kryteria oceny odpowiednio dobrane do celu wypowiedzi i intencji nadawcy</p> <p>analizuje i wykorzystuje w nowych sytuacjach dydaktycznych informacje wybrane z wysłuchanego tekstu</p>	<p>Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:</p> <p>SŁUCHANIE aktywnie słucha i rozumie wypowiedzi kolegów i nauczyciela jako uczestnik różnych sytuacji mówienia w czasie zajęć lekcyjnych, analizuje treść i kompozycję wypowiedzi innych, poprawność językową i stylistyczną</p> <p>słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz ocenia zabiegi związane z prezentacją walorów artystycznych tekstu</p> <p>interpretuje wysłuchany tekst, uwzględniając intencję jego nadawcy, w tym aluzję, sugestię, manipulację</p>	<p>Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:</p> <p>SŁUCHANIE uważnie słucha i rozumie wypowiedzi kolegów i nauczyciela, żywo reaguje na wypowiedzi kolegów i nauczyciela, m.in. prosi o ich powtórzenie, uzupełnienie, wyjaśnienie</p> <p>słucha nagrań recytacji utworów poetyckich i prozatorskich oraz dostrzega środki wyrazu artystycznego tekstu</p> <p>wskazuje w tekstach treści informacyjne i perswazyjne</p> <p>analizuje i rozpoznaje intencję nadawcy wysłuchanego utworu, w</p>	<p>Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:</p> <p>SŁUCHANIE świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej przez uważne słuchanie wypowiedzi innych jej uczestników, rozumie większość wypowiedzi, reaguje na wypowiedzi kolegów i nauczyciela, m.in. prosi o ich powtórzenie, wyjaśnienie</p> <p>określa tematykę wysłuchanego utworu, ocenia wartość wysłuchanego tekstu, wybiera z wysłuchanego tekstu potrzebne informacje</p>	<p>Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:</p> <p>SŁUCHANIE rozumie większość poleceń</p> <p>uważnie słucha wypowiedzi kolegów i nauczyciela, wyraża prośbę o powtórzenie wypowiedzi</p> <p>słucha nagrania wzorcowej recytacji</p> <p>mówi na temat najważniejszych treści wysłuchanego utworu</p> <p>rozpoznaje typowe fragmenty informacyjne i perswazyjne w wysłuchanym tekście</p> <p>rozpoznaje emocje towarzyszące osobie</p>	<p>Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.</p>
---	---	--	---	--	--

<p>CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCHI ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY</p> <p>czyta różne teksty (zarówno współczesne, jak i dawne, przewidziane w programie nauczania oraz spoza niego) na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym</p> <p>samodzielnie i z pasją interpretuje teksty pisane i inne teksty kultury, uwzględniając intencję nadawcy oraz konteksty</p>	<p>analizuje i omawia w wysłuchanych utworach elementy komizmu, kpiny i ironii jako wyraz intencji wypowiedzi</p> <p>CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY</p> <p>samodzielnie odczytuje teksty współczesne i dawne na poziomie przenośnym i symbolicznym, interpretuje je w różnych kontekstach, czyta płynnie, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania i intonacji oraz uwzględnia budowę wersyfikacyjną, a także</p>	<p>tym aluzję, sugestię, manipulację</p> <p>rozpoznaje komizm, kpinę i ironię jako wyraz intencji wypowiedzi</p> <p>CZYTANIE TEKSTÓW PISANYCH I ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY</p> <p>samodzielnie odczytuje większość tekstów współczesnych i dawnych na poziomie przenośnym, a w ich odczytaniu odnosi się do różnych kontekstów czyta płynnie, stosując się do zasad poprawnej interpunkcji, akcentowania i intonacji</p>	<p>rozróżnia teksty o charakterze informacyjnym</p> <p>podejmuje próby rozpoznania intencji nadawcy wysłuchanego utworu, w tym aluzję, sugestię, manipulację</p> <p>rozpoznaje w typowych tekstach i sytuacjach komizm, kpinę i ironię jako wyraz intencji wypowiedzi</p> <p>CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY</p> <p>podejmuje próby samodzielnego odczytania różnych tekstów współczesnych i dawnych na poziomie przenośnym, podejmuje próby odczytania ich w różnych kontekstach</p> <p>rozumie znaczenie archaizmów obecnych w tekstach literackich lub</p>	<p>wypowiadającej się, rozumie ogólny sens jej wypowiedzi</p> <p>CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY</p> <p>czyta teksty współczesne i dawne</p> <p>wskazuje w tekstach archaizmy, odszukuje ich znaczenie w przypisach</p> <p>odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę, fotografię) na poziomie dosłownym, na poziomie</p>	
--	--	---	---	---	--

		rozumie znaczenie archaizmów obecnych w			
--	--	--	--	--	--

<p>niezbędne do interpretacji, proponuje własną interpretację głosową tekstu</p> <p>praktycznie wykorzystuje informacje wybrane z tekstu literackiego, popularnonaukowego, naukowego;</p> <p>systematycznie i skutecznie szuka nowych informacji w celu realizacji zainteresowań humanistycznych</p> <p>krytycznie, wielostronnie i z zaangażowaniem poznawczym ocenia i wartościuje treści, zachowania i postawy przedstawione w utworach w odniesieniu do systemu moralnego i etycznego</p> <p>analizuje niejednorodność dzieł literackich</p>	<p>organizację rytmiczną utworu poetyckiego</p> <p>rozumie znaczenie archaizmów obecnych w tekstach literackich, odszukuje ich znaczenie w przypisach lub innych źródłach, odróżnia archaizm od archaizacji</p> <p>analizuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę) na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym, określa temat utworu i poruszone problemy, ustosunkowuje się do nich, dąży do zrozumienia ich złożoności i niejednoznaczności, samodzielnie interpretuje tytuł utworu, odnosi się do kontekstów, np. biograficznego, historycznego, kulturowego</p>	<p>tekstach literackich, odszukuje ich znaczenie w przypisach</p> <p>interpretuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę, fotografię) na poziomie dosłownym i przenośnym, określa temat utworu i różnorakie poruszone w nim problemy, interpretuje tytuł utworu, odnosi się do najważniejszych kontekstów, np. biograficznego, historycznego, kulturowego</p> <p>rozumie i omawia podstawowe emocje oraz argumenty zawarte w wypowiedziach, a także tezę, argumenty i przykłady w wypowiedzi</p> <p>odczytuje informacje zawarte w tekście, przytacza i sensownie komentuje opinie</p>	<p>odszukuje ich znaczenie w przypisach</p> <p>odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę, fotografię) na poziomie dosłownym i przenośnym, przy niewielkiej pomocy określa temat utworu i poruszony problem, odnosi się do najważniejszych kontekstów, np. biograficznego, historycznego, kulturowego</p> <p>zauważa i rozumie podstawowe emocje oraz argumenty zawarte w wypowiedziach, a także tezę, argumenty i przykłady w wypowiedzi</p> <p>samodzielnie wskazuje najważniejsze informacje zawarte w tekście, przytacza opinie</p>	<p>krytycznym z pomocą nauczyciela i rówieśników określa temat utworu i poruszony problem, odnosi się do wybranych kontekstów, np. biograficznego, historycznego, kulturowego</p> <p>rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym, argumentacyjnym, wskazuje w tekście argumentacyjnym tezę, argument i przykłady</p> <p>rozpoznaje w tekście najważniejsze informacje, opinie i fakty</p> <p>rozdziela fikcję i kłamstwo</p> <p>wie, czym są perswazja, sugestia, ironia, rozpoznaje je w typowych tekstach i sytuacjach</p>	
--	--	--	---	--	--

	<p>zauważa, rozumie i omawia emocje oraz argumenty zawarte w</p>		<p>odróżnia opinię od faktu, fikcję od kłamstwa oraz fikcję od rzeczywistości,</p>		
--	--	--	--	--	--

<p>wypowiedziach, a także tezę, argumenty i przykłady w wypowiedzi, polemizuje z nimi</p> <p>interpretuje informacje zawarte w tekście, przytacza i komentuje opinie, odnosząc się do nich</p> <p>odróżnia prawdę od prawdopodobieństwa, wskazuje elementy biograficzne i autobiograficzne w dziełach literackich; płynnie stosuje terminy realizm i fantastyka</p> <p>ustosunkowuje się do różnych sposobów oddziaływania tekstu na odbiorcę, takich jak sugestia, ironia, aluzja, wartościowanie, manipulacja itp., płynnie stosuje ww. terminy</p> <p>całościowo omawia elementy tragizmu i komizmu w dziele</p>	<p>odróżnia opinię od faktu, fikcję od kłamstwa, fikcję od rzeczywistości w tekstach literackich i dziennikarskich, stosuje te rozróżnienia w praktyce, płynnie stosuje terminy: <i>realizm</i> i <i>fantastyka</i></p> <p>analizuje w tekście manipulację, sugestię, ironię, aluzję, nazywa je</p> <p>omawia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim, rozumie sytuację, w jakiej się znajdują bohaterowie</p> <p>charakteryzuje nadawcę i adresata wypowiedzi</p> <p>dostrzega i wyjaśnia motywy postępowania bohaterów, ocenia ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych</p> <p>omawia w tekście poetyckim cechy liryki</p>	<p>rozumie znaczenie terminów <i>realizm</i> i <i>fantastyka</i></p> <p>dostrzega w analizowanym tekście perswazję, sugestię, ironię i nieskomplikowane aluzje</p> <p>wskazuje elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim, rozumie sytuację, w jakiej znajdują się bohaterowie</p> <p>identyfikuje nadawcę i adresata wypowiedzi i określa ich główne cechy</p> <p>dostrzega i omawia główne motywy postępowania bohaterów</p> <p>identyfikuje w tekście poetyckim cechy liryki</p> <p>rozdziela takie gatunki liryczne, jak pieśń, hymn, tren, fraszka</p>	<p>zauważa wybrane elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim</p> <p>wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi</p> <p>dostrzega i krótko omawia główne motywy postępowania bohaterów</p> <p>odczytując sens utworu, dostrzega wartości, takie jak przyjaźń, wierność, patriotyzm;</p> <p>czyta utwory liryczne i dostrzega cechy liryki jako rodzaju literackiego</p> <p>zna gatunki należące do liryki: pieśń, tren, hymn, fraszka</p> <p>odróżnia osobę mówiącą w wierszu od autora tekstu, bohatera utworu od podmiotu lirycznego</p> <p>wymienia środki wyrazu</p>		
---	--	--	--	--	--

	literackim, rozumie złożone sytuacje, w			artystycznego wypowiedzi: epitet, uosobienie, ożywienie,	
--	--	--	--	--	--

	<p>jakich znajdują się bohaterowie</p> <p>szczegółowo charakteryzuje nadawcę i adresata wypowiedzi, podaje odpowiednie fragmenty tekstu na potwierdzenie swych ustaleń</p> <p>dostrzega i wyjaśnia złożone motywy postępowania bohaterów, wartościuje ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych, stara się unikać prostych, jednoznacznych ocen</p> <p>wskazuje w tekstach cechy typowe dla liryki, epiki czy dramatu, cechy gatunkowe takich tekstów, jak pieśń, hymn, tren, fraszka</p> <p>charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu i bohatera wiersza (jej sytuację, uczucia i</p>	<p>identyfikuje utwory należące do takich gatunków lirycznych, jak pieśń, hymn, tren, fraszka; wskazuje ich cechy</p> <p>charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu i bohatera wiersza (jej sytuację, uczucia i stany), nie utożsamiając ich z autorem</p> <p>przytacza środki wyrazu artystycznego wypowiedzi: neologizm, prozaizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, porównanie, archaizację, kolokwializm, określa ich funkcje w tekście</p> <p>podejmuje próby interpretacji obrazów poetyckich</p> <p>odróżnia i omawia cechy gatunkowe noweli, powieści (i jej gatunków), opowiadania, legendy, baśni, przypowieści</p>	<p>charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu i bohatera wiersza, nie utożsamia ich z autorem</p> <p>wskazuje środki wyrazu artystycznego wypowiedzi: neologizm, prozaizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, porównanie, archaizację, kolokwializm</p> <p>wyodrębnia w tekście obrazy poetyckie i omawia sposób obrazowania</p> <p>odróżnia cechy gatunkowe noweli, powieści (i jej gatunków), opowiadania, legendy, baśni, przypowieści (paraboli), mitu, bajki, utworu <i>fantasy</i>, epepei</p> <p>identyfikuje elementy świata przedstawionego w utworze</p> <p>omawia fabułę, odróżnia fabułę utworu od akcji</p>	<p>neologizm, prozaizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, porównanie, archaizację, kolokwializm – potrafi je wskazać z pomocą nauczyciela dostrzega obrazy poetyckie w utworze, potrafi krótko je opisać</p> <p>czyta utwory epickie i zna cechy epiki jako rodzaju literackiego, wymienia gatunki należące do epiki – opowiadanie, powieść (i jej odmiany), legendę, baśń, przypowieść (parabolę), mit, nowelę, bajkę, utwór <i>fantasy</i>, epepeję</p> <p>zna elementy rytmizujące wypowiedź – wers, rym, strofa, refren</p> <p>wymienia elementy konstrukcyjne świata przedstawionego w utworze</p>	
--	--	---	---	---	--

stany), podaje
odpowiednie fragmenty

wskazuje w utworze
bohaterów głównych i

	<p>tekstu na potwierdzenie swych ustaleń</p> <p>analizuje środki stylistyczne, takie jak neologizm, prozaizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, porównanie, archaizację, kolokwializm, określa ich funkcje w tekście i wpływ na kształt i wymowę utworu</p> <p>wnikliwie omawia obrazy poetyckie obecne w tekście</p> <p>odróżnia i omawia cechy gatunkowe noweli, powieści (i jej gatunków), opowiadania, legendy, baśni, przypowieści (paraboli), mitu, bajki, utworu <i>fantasy</i>, epepei, podaje odpowiednie fragmenty tekstu na potwierdzenie swych ustaleń</p> <p>przedstawia i szczegółowo analizuje</p>	<p>(paraboli), mitu, bajki, epepei</p> <p>przedstawia i analizuje elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu</p> <p>omawia wpływ rodzaju narracji na kształt utworu</p> <p>w komiksach, piosenkach i innych tekstach kultury popularnej znajduje nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych</p> <p>wyodrębnia w tekście epickim fragmenty np. charakterystyki pośredniej i bezpośredniej, opisu przeżyć, tekstów użytkowych</p> <p>wymienia cechy dramatu jako rodzaju literackiego, stosuje w</p>	<p>analizuje funkcję podtytułu, motta, puenty, punktu kulminacyjnego w utworach</p> <p>omawia i analizuje elementy komiksu, piosenki</p> <p>określa rodzaj narracji w tekście (pierwszoosobowa, trzecioosobowa)</p> <p>wyodrębnia w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu</p> <p>rozpoznaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego w tekście, stosuje w praktyce słownictwo dotyczące dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog (w tym monolog wewnętrzny) i dialog, zna najważniejsze cechy tragedii komedii i dramatu właściwego, potrafi zakwalifikować</p>	<p>drugoplanowych, wątek główny i poboczny, omawia zdarzenia wchodzące w skład akcji utworu</p> <p>odróżnia narratora od autora tekstu i bohatera utworu</p> <p>rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową</p> <p>rozpoznaje w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu</p> <p>wskazuje tytuł, podtytuł, motto, puentę, punkt kulminacyjny</p> <p>zna cechy komiksu, piosenki</p> <p>odróżnia dramat od innych rodzajów literackich, wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog (w tym monolog</p>	
--	---	---	--	--	--

	elementy świata przedstawionego w	praktyce słownictwo dotyczące dramatu: akt,	typowe utwory dramatyczne do	wewnętrzny) i dialog; zna podział dramatu na	
--	-----------------------------------	---	------------------------------	--	--

	<p>utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu</p> <p>stosuje w praktyce słownictwo dotyczące dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog (w tym monolog wewnętrzny) i dialog, zna cechy tragedii, komedii i dramatu właściwego, potrafi zakwalifikować utwory dramatyczne do poszczególnych rodzajów dramatu, odróżnia dramat od inscenizacji i adaptacji</p> <p>proponuje własną interpretację głosową dialogów ze scenariuszy, rozumie budowę i treść dramatu</p> <p>omawia cechy literatury dydaktycznej, podaje przykłady utworów należących do literatury dydaktycznej, wymienia cechy bajki</p>	<p>scena, tekst główny, didaskalia, monolog (w tym monolog wewnętrzny) i dialog, zna cechy tragedii komedii i dramatu właściwego, potrafi zakwalifikować utwory dramatyczne do poszczególnych rodzajów dramatu</p> <p>interpretuje głosowo dialogi ze scenariuszy, rozumie budowę i treść dramatu</p> <p>omawia cechy literatury dydaktycznej, wymienia cechy bajki</p> <p>omawia w balladzie elementy typowe dla różnych rodzajów literackich</p> <p>wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach</p>	<p>poszczególnych rodzajów dramatu</p> <p>czyta z podziałem na role i ze zrozumieniem dialogi ze scenariuszy, rozumie budowę i treść dramatu</p> <p>podaje przykłady utworów należących do literatury dydaktycznej, wymienia cechy bajki</p> <p>wskazuje w balladzie elementy typowe dla różnych rodzajów literackich</p> <p>wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach, wykorzystuje do pracy spis treści</p> <p>wyszukuje i zapisuje cytaty z poszanowaniem praw autorskich, sporządza prosty przypis</p>	<p>tragedię, komedię i dramat właściwy</p> <p>potrafi zakwalifikować znane mu teksty jako baśń, bajkę, legendę, mit, nowelę, balladę</p> <p>posługuje się spisem treści, cytatem z poszanowaniem praw autorskich</p> <p>odróżnia tekst literacki od naukowego i popularnonaukowego, z pomocą nauczyciela wyszukuje najważniejsze informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym</p> <p>wymienia gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, reportaż</p> <p>z pomocą nauczyciela wskazuje symbole i alegorie w omawianych tekstach kultury</p>	
--	--	--	---	--	--

	wskazuje, jaką funkcję pełni w balladzie	wykorzystuje do pracy spis treści, wyszukuje i	wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie:		
--	--	--	---	--	--

	<p>elementy typowe dla różnych rodzajów literackich</p> <p>wyszukuje informacje w tekście popularnonaukowym, naukowym, publicystycznym, indeksie i przypisach; wykorzystuje do pracy spis treści, wyszukuje i zapisuje cytaty z poszanowaniem praw autorskich, sporządza przypis, wyszukuje i porównuje informacje w różnych tekstach, m.in. popularnonaukowych i naukowych – używa ich do własnych celów</p> <p>ma świadomość różnic stylu i intencji między tekstem literackim, naukowym, popularnonaukowym i publicystycznym</p> <p>wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł,</p>	<p>zapisuje cytaty z poszanowaniem praw autorskich, sporządza przypis, wyszukuje i porównuje informacje w różnych tekstach, m.in. popularnonaukowych i naukowych</p> <p>dostrzega różnice stylu i intencji między tekstem literackim, naukowym i popularnonaukowym, wyszukuje w nich potrzebne informacje</p> <p>wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, reportaż, podaje cechy tych gatunków, uzasadnia przynależność tekstu prasowego do publicystyki</p> <p>analizuje i podejmuje próby odczytania symboli i alegorii występujących w poznanych tekstach kultury</p>	<p>wywiad, artykuł, reportaż</p> <p>analizuje proste symbole i alegorie występujące w poznanych tekstach kultury</p> <p>rozpoznaje adaptację utworu literackiego, wie, czym się różni od oryginalnego tekstu</p> <p>określa rolę osób uczestniczących w procesie powstawania przedstawienia teatralnego oraz filmu (reżyser, aktor, scenograf, charakteryzator, scenarzysta, producent, operator, dźwiękowiec, rekwizytor, inspicjent, sufler, statysta, oświetleniowiec, kostiumolog)</p> <p>dostrzega związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury (np. obrazem, plakatem, dziełem muzycznym, rzeźbą)</p>	<p>zna termin <i>adaptacja utworu literackiego</i></p> <p>wymienia osoby uczestniczące w procesie powstawania przedstawienia teatralnego oraz filmu (reżyser, aktor, scenograf, charakteryzator, scenarzysta, kostiumolog)</p> <p>zauważa najważniejsze związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury</p> <p>wspólnie z innymi dokonuje przekładu intersemiotycznego tekstów kultury i interpretacji zjawisk społecznych w ramach różnych projektów grupowych</p> <p>wie, czym jest aforyzm i anegdota</p> <p>z pomocą nauczyciela wskazuje w cudzej</p>	
--	---	--	--	--	--

	reportaż; podaje cechy tych gatunków,	ocenia adaptację utworu literackiego; krytycznie wypowiada się na jej		wypowiedzi (w tym literackiej) elementy	
--	---------------------------------------	---	--	---	--

	<p>uzasadnia przynależność tekstu prasowego do publicystyki; w wypowiedziach świadomie i konsekwentnie stosuje nazwy gatunków publicystycznych; wie, czym publicystyka różni się od literatury</p> <p>analizuje i interpretuje symbole i alegorie występujące w tekstach kultury, określa ich funkcje</p> <p>wie, czym się różni adaptacja od oryginalnego tekstu; analizuje zamysł pisarza i twórców adaptacji</p> <p>określa i ocenia rolę osób uczestniczących w procesie powstawania przedstawienia teatralnego oraz filmu (reżyser, aktor, scenograf, charakteryzator, scenarzysta, producent, operator, dźwiękowiec,</p>	<p>temat, odwołując się do jej struktury i treści</p> <p>analizuje związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury (np. obrazem, plakatem, dziełem muzycznym, rzeźbą)</p> <p>samodzielnie dokonuje przekładu intersemiotycznego tekstów kultury i interpretacji wybranych zjawisk społecznych oraz prezentuje je w ramach różnych projektów grupowych</p> <p>interpretuje aforyzm i anegdotę</p> <p>w cudzej wypowiedzi (w tym literackiej) zauważa elementy retoryki: powtórzenia, pytania retoryczne, apostrofy wyliczenia, wykrzyknienia; analizuje wybrane z nich analizuje funkcje środków</p>	<p>wspólnie z innymi lub samodzielnie dokonuje przekładu intersemiotycznego tekstów kultury i interpretacji wybranych zjawisk społecznych oraz prezentuje je w ramach różnych projektów grupowych</p> <p>rozpoznaje aforyzm i anegdotę</p> <p>w cudzej wypowiedzi (w tym literackiej) zauważa elementy retoryki: powtórzenia, pytania retoryczne, apostrofy wyliczenia, wykrzyknienia</p> <p>dostrzega funkcje środków pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie</p> <p>rozpoznaje na typowych przykładach styl oficjalny, nieoficjalny (potoczny), urzędowy (mówiony i pisany) i artystyczny</p>	<p>retoryki: powtórzenia, pytania retoryczne, apostrofy, wyliczenia, wykrzyknienia identyfikuje styl oficjalny, nieoficjalny (potoczny), urzędowy (mówiony i pisany) i artystyczny</p>	
--	--	---	---	--	--

	rekwizytor, inspicjent, sufler, statysta,				
--	--	--	--	--	--

	<p>oświetleniowiec, kostiumolog)</p> <p>wnikliwie, korzystając z różnych źródeł informacji, analizuje związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury (np. obrazem, plakatem, dziełem muzycznym, rzeźbą)</p> <p>samodzielnie dokonuje przekładu intersemiotycznego tekstów kultury i interpretacji wybranych zjawisk społecznych oraz prezentuje je w ramach różnych projektów, samodzielnych lub grupowych, podejmuje w nich tematy związane z historią, filozofią, sztuką</p> <p>interpretuje aforyzm i anegdotę</p> <p>w cudzej wypowiedzi (w tym literackiej) analizuje</p>	<p>pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie</p> <p>wyróżnia w tekście cechy stylu oficjalnego, nieoficjalnego (potocznego), urzędowego (mówionego i pisanego) i artystycznego</p> <p>interpretuje pejzaż, portret, scenę rodzajową, martwą naturę; wie, czym się różnią, dostrzega ważne elementy i wybrane konteksty dzieła malarskiego</p>	<p>potrafi nazwać, pejzaż, portret, scenę rodzajową, martwą naturę</p>		
--	---	---	--	--	--

	i omawia elementy retoryki: powtórzenia,				
--	---	--	--	--	--

<p>TWORZENIE WYPOWIEDZI (ELEMENTY RETORYKI, MÓWIENIE I PISANIE)</p>	<p>pytania retoryczne, apostrofy, wyliczenia, wykrzyknienia</p> <p>dostrzega i omawia funkcje środków pozajęzykowych w sztuce teatralnej i filmie</p> <p>wskazuje elementy stylu oficjalnego, nieoficjalnego (potocznego), urzędowego (mówionego i pisanego) i artystycznego w tekstach, np. literackich, i określa ich funkcję</p> <p>interpretuje pejzaż, portret, scenę rodzajową, martwą naturę; wybiera i omawia konteksty związane z analizowanym dziełem</p> <p>TWORZENIE WYPOWIEDZI (ELEMENTY RETORYKI, MÓWIENIE I PISANIE)</p>	<p>TWORZENIE WYPOWIEDZI (ELEMENTY RETORYKI, MÓWIENIE I PISANIE)</p>	<p>TWORZENIE WYPOWIEDZI (ELEMENTY RETORYKI, MÓWIENIE I PISANIE)</p>	<p>TWORZENIE WYPOWIEDZI (ELEMENTY RETORYKI, MÓWIENIE I PISANIE)</p>	
---	---	---	---	---	--

--	--	--	--	--	--

<p>samodzielnie buduje spójne, logiczne, rzeczowe wypowiedzi na podany temat, w których przedstawia własne, ciekawe stanowisko lub płynnie dowodzi przyjętych racji za pomocą popartych przykładami argumentów uwzględniających różne konteksty kulturowe</p> <p>tworzy oryginalne notatki, posługując się bogatym słownictwem</p> <p>podejmuje próby własnej twórczości literackiej, świadomie stosując różnorodne środki stylistyczne, parafrazuje utwory znanych twórców</p> <p>pisze wypowiedzi oryginalne pod względem sposobu ujęcia tematu; wykazuje się szczególną dbałością o poprawność językową, bezbłędny zapis,</p>	<p>pisze wyczerpująco i na temat, stosując funkcjonalną, urozmaiconą kompozycję, logikę wypowiedzi</p> <p>zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną twórczego tekstu, stosuje zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, pisze teksty wyczerpujące temat, zrozumiałe, klarowne</p> <p>zachowuje przemyślaną, trójdzielną kompozycję dłuższej wypowiedzi, w tym w przemówieniu; konsekwentnie i logicznie stosuje akapity, dba o spójne, ciekawe nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi</p> <p>zachowuje estetykę zapisu, jego teksty są</p>	<p>pisze na temat, stosując przejrzystą kompozycję logicznej wypowiedzi, polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe argumenty poparte przykładami</p> <p>zachowuje poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną twórczego tekstu, stosuje najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, pisze przeważnie teksty wyczerpujące temat, zrozumiałe, klarowne</p> <p>układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytaty i potrafi go wprowadzić do tekstu, pamiętając o cudzysłowie oraz nawiązaniu, dba o</p>	<p>pisze na temat, starając się zachować przejrzystą kompozycję logicznej i spójnej wypowiedzi, pisze teksty zrozumiałe i klarowne, wyraża opinię i podaje argumenty na poparcie własnego stanowiska</p> <p>wykazuje dbałość o poprawność językową, stylistyczną, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu, zna najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, stara się je stosować w praktyce</p> <p>układa tekst o trójdzielnej kompozycji, stosuje akapity, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi wykazuje dbałość o estetykę zapisu</p>	<p>pisze na temat, stara się zachować poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną tekstu</p> <p>zna najważniejsze zasady interpunkcji zdania pojedynczego, złożonego i wielokrotnie złożonego, stara się je stosować w praktyce, popełnione błędy nie uniemożliwiają zrozumienia całości tekstu,</p> <p>układa tekst o trójdzielnej kompozycji z uwzględnieniem akapitów, stosuje cytaty</p> <p>stara się o estetyczny zapis wypowiedzi</p> <p>sporządza w różnych formach notatkę dotyczącą wysłuchanej wypowiedzi</p> <p>redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, uwzględniając w nich</p>	
--	--	--	--	--	--

logiczną i pomysłową kompozycję; jego język		spójne nawiązania między poszczególnymi	sporządza w różnych formach notatkę		
---	--	---	-------------------------------------	--	--

<p>charakteryzuje się własnym stylem lub jego zaczątkami</p> <p>aktywnie uczestniczy w realizacji projektów, będąc przewodniczącym grup projektowych lub pełniąc inną ważną dla danego projektu funkcję</p> <p>proponuje tematy rozmów odnoszące się do omawianych utworów</p> <p>aktywnie uczestniczy w dyskusji jako dyskutant lub przewodniczący, rzeczowo przedstawia swoje stanowisko i wnioski, formułuje oryginalne, przemyślane sądy i spostrzeżenia</p> <p>interpretuje głosowo wygłaszany z pamięci lub czytany tekst, uwzględniając funkcję zastosowanych środków stylistycznych, charakter tekstu, konteksty</p>	<p>poprawne, przejrzyste i czytelne</p> <p>posługując się bogatym słownictwem, poprawnie redaguje różne formy wypowiedzi, m.in. opowiadanie z elementami dialogu i monologu, opis, charakterystykę, zróżnicowane stylistycznie i funkcjonalnie opisy, recenzję i notatkę (różnorodne postaci)</p> <p>redaguje poprawne ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, apel, uwzględniając w nich wszystkie elementy i właściwy zapis graficzny i funkcję tekstu</p> <p>tworzy plan ramowy i rozbudowany szczegółowy dłuższej wypowiedzi</p>	<p>częściami wypowiedzi, w tym w przemówieniu</p> <p>zachowuje estetykę zapisu</p> <p>dobiera formę notatki dotyczącej wysłuchanej wypowiedzi do własnych potrzeb</p> <p>redaguje poprawne ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, apel, uwzględniając w nich wszystkie elementy i właściwy zapis graficzny</p> <p>tworzy plan ramowy i szczegółowy dłuższej wypowiedzi, uwzględniając w nim najważniejsze zagadnienia, zgodnie z funkcją tworzonego tekstu</p> <p>formułuje treść sms-a, emaila, stosując poprawny zapis</p>	<p>dotyczącą treści przeczytanego tekstu</p> <p>redaguje ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, pozdrowienia, życzenia, gratulacje, dedykację, uwzględniając w nich z reguły wszystkie elementy i właściwy zapis graficzny</p> <p>tworzy plan ramowy i szczegółowy dłuższej wypowiedzi</p> <p>formułuje treść SMS-a, e-maila, stosując poprawny zapis ortograficzny, dodaje poprawny komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej</p> <p>streszcza, parafrazuje tekst (w tym tekst naukowy i popularnonaukowy), poprawnie i samodzielnie przytaczając większość zagadnień</p>	<p>najważniejsze, niezbędne elementy oraz właściwy zapis graficzny</p> <p>tworzy plan dłuższej wypowiedzi</p> <p>formułuje treść SMS-a, e-maila, starając się o ich poprawny zapis ortograficzny, dodaje komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej</p> <p>streszcza tekst (w tym tekst popularnonaukowy), poprawnie przytaczając większość zagadnień</p> <p>pisze schematyczny opis, charakterystykę, sprawozdanie, list nieoficjalny i oficjalny</p> <p>tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym</p> <p>w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje</p>	
--	---	--	---	--	--

	formułuje treść SMS-a, e-maila, stosując	ortograficzny; dodaje poprawny komentarz do			
--	---	--	--	--	--

<p>przejawia szczególną dbałość o kulturę słowa</p> <p>oceniając pracę innych, przedstawia krytyczną, rzeczową refleksję wynikającą z wnikliwej analizy wykonanych zadań i erudycji polonistycznej, pozostaje przy tym bezstronny i życzliwy</p>	<p>poprawny zapis ortograficzny, dodaje trafny, przemyślany komentarz do przeczytanej informacji elektronicznej</p> <p>streszcza, parafrazuje tekst (w tym tekst naukowy i popularnonaukowy), poprawnie i samodzielnie przytaczając zagadnienia</p> <p>pisze opis, charakterystykę, sprawozdanie, list nieoficjalny i oficjalny, zgodnie z cechami gatunkowymi tekstów, stylizuje język, np. listu na język dawnych epok</p> <p>tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, odwołując się do kontekstów, np. historycznego, biograficznego, kulturowego; w rozprawce swobodnie formułuje tezę, hipotezę</p>	<p>prze czytanej informacji elektronicznej</p> <p>streszcza, parafrazuje tekst (w tym tekst naukowy i popularnonaukowy), poprawnie i samodzielnie przytaczając większość zagadnień, zgodnie z funkcją skracanego czy przekształcanego tekstu</p> <p>pisze poprawne opis, charakterystykę, sprawozdanie, list nieoficjalny i oficjalny, zgodnie z cechami gatunkowymi tekstów i funkcją tekstu</p> <p>tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuje, stosuje właściwe rozprawce słownictwo</p>	<p>pisze opis, charakterystykę, sprawozdanie, list nieoficjalny i oficjalny, zgodnie z cechami gatunkowymi tekstów</p> <p>tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, dobiera przykłady do argumentów, podejmuje próbę wnioskowania, stosuje właściwe rozprawce słownictwo, rozróżnia rozprawkę z tezą od rozprawki z hipotezą</p> <p>pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze; umieszcza dialog w tekście</p> <p>stosuje, w zależności od potrzeb tworzonego przez niego tekstu, narrację pierwszo- lub trzecioosobową</p>	<p>tezę, hipotezę oraz argumenty, odróżnia przykład od argumentu, wnioskuje, stara się stosować właściwe rozprawce słownictwo</p> <p>pisze proste opowiadanie odtwórcze i twórcze; wie, jak umieścić dialog w tekście</p> <p>stosuje narrację pierwszo- i trzecioosobową</p> <p>opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje wybrane cechy bohaterów literackich i rzeczywistych</p> <p>pisze CV, a z pomocą nauczyciela podanie i list motywacyjny we własnej sprawie</p> <p>przygotowuje prosty wywiad, zachowując jego układ (pytania – odpowiedzi)</p>	
--	---	---	--	--	--

	oraz wnikliwe	w opowiadaniu odtwórczym i twórczym			
--	---------------	--	--	--	--

	<p>argumenty; samodzielnie podaje przykłady do argumentów; wnioskuje, dobierając słownictwo właściwe rozprawce</p> <p>w opowiadaniu odtwórczym i twórczym indywidualizuje język bohatera, wprowadza nieszablonowe rozwiązania kompozycyjne</p> <p>w tekstach własnych swobodnie i celowo wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji i charakteryzowania bohatera</p> <p>wnikliwie opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje cechy bohaterów literackich i rzeczywistych, ocenia</p>	<p>stosuje elementy charakterystyki pośredniej, wprowadza realia epoki w tekście odwołującym się do minionych epok</p> <p>stosuje, w zależności od potrzeb tworzonego przez niego tekstu, narrację pierwszo- lub trzecioosobową</p> <p>w tekstach własnych swobodnie wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć wewnętrznych, mowę zależną i niezależną w celu dynamizowania akcji i charakteryzowania bohatera</p> <p>opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje cechy bohaterów literackich i rzeczywistych</p>	<p>w tekstach własnych wykorzystuje różne formy wypowiedzi, w tym opis sytuacji, opis przeżyć, charakterystykę</p> <p>opisuje i charakteryzuje siebie, postaci rzeczywiste i fikcyjne, porównuje najważniejsze cechy bohaterów literackich i rzeczywistych</p> <p>samodzielnie pisze swoje CV, podanie i list motywacyjny we własnej sprawie</p> <p>przeprowadza i zapisuje wywiad, stosuje właściwy zapis graficzny</p> <p>opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje wybrane sensy przenośne w różnych tekstach kultury</p>	<p>opisuje elementy dzieła malarskiego, grafiki, plakatu, rzeźby, fotografii, wykorzystuje w nich z pomocą nauczyciela podane konteksty</p> <p>pisze prostą, schematyczną recenzję książki/filmu/przedstawienia</p> <p>mówi na temat</p> <p>wyraża swoje zdanie i umie je krótko, ale logicznie uzasadnić</p> <p>w tekstach mówionych zachowuje poprawność akcentowania wyrazów i zdań, dba o poprawną wymowę, nie popełnia wielu rażących błędów językowych, jego wypowiedź jest komunikatywna</p> <p>wygłasza krótki monolog, podejmuje próbę wygłaszania przemówienia oraz</p>	
--	---	---	---	---	--

	ich zachowania i postawy w odniesieniu	posługuje się stylem urzędowym, samodzielnie pisze			
--	--	--	--	--	--

	<p>do ogólnie przyjętych norm moralnych</p> <p>samodzielnie pisze CV, podanie i list motywacyjny</p> <p>przeprowadza i zapisuje wywiad, stosuje w nim właściwy zapis graficzny, dba o ciekawe pytania, wykorzystuje zdobytą z różnych źródeł wiedzę na temat podjęty w rozmowie</p> <p>opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje sensy przenośne w wybranych tekstach kultury, interpretuje tekst kultury, np. obrazu, plakatu, grafiki</p> <p>pisze wyczerpującą recenzję książki/filmu/przedstawi enia, uwzględniając w niej swoją opinię i</p>	<p>swoje CV, podanie i list motywacyjny</p> <p>przeprowadza i zapisuje wywiad, stosuje w nim właściwy zapis graficzny, stara się formułować ciekawe pytania, wykorzystuje zdobytą z różnych źródeł wiedzę na temat podjęty w rozmowie</p> <p>opisuje dzieło malarskie, grafikę, plakat, rzeźbę, fotografię z odniesieniem do odpowiednich kontekstów; odczytuje sensy przenośne w wybranych tekstach kultury, podejmuje próbę interpretacji tekstu kultury, np. obrazu, plakatu, grafiki</p> <p>pisze recenzję książki/filmu/przedstawi enia, uwzględniając w niej swoją opinię oraz podstawowe słownictwo związane z dziedziną recenzowanego zjawiska</p>	<p>pisze schematyczną recenzję książki/filmu/przedstawi enia, uwzględniając w niej swoją opinię</p> <p>płynnie mówi na podany temat, starając się zachować zasady poprawności językowej i stylistycznej</p> <p>wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów i poznanych idei</p> <p>zna zasady poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna wyjątki w akcentowaniu wyrazów</p> <p>wygłasza poprawny monolog, krótkie przemówienie, stara się uczestniczyć w dyskusji</p> <p>uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury</p>	<p>próby uczestniczenia w dyskusji</p> <p>wygłasza z pamięci tekst poetycki</p>	
--	--	--	---	---	--

	operując właściwym dla recenzji słownictwem,				
--	--	--	--	--	--

	<p>omawia krytycznie elementy tekstu kultury, stosując odpowiednio dobrane słownictwo</p> <p>wyraża własne zdanie, trafnie polemizuje ze stanowiskiem innych, formułuje rzeczowe i samodzielne argumenty poparte celnie dobranymi przykładami, np. wprowadza cytaty z tekstów filozoficznych, sentencje, przysłowia na poparcie swojego stanowiska</p> <p>stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna i stosuje wyjątki w akcentowaniu wyrazów</p> <p>wygłasza poprawny, ciekawy monolog, przemówienie, uczestniczy w dyskusji, posługując się wieloma środkami wyrazu</p>	<p>wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów i poznanych idei</p> <p>stosuje się do zasad poprawnej wymowy oraz norm dotyczących akcentowania wyrazów i zdań, zna i stosuje wyjątki w akcentowaniu wyrazów</p> <p>wygłasza poprawny monolog, przemówienie, aktywnie uczestniczy w dyskusji</p> <p>prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi argumentami, świadome stosuje retoryczne środki wyrazu</p> <p>uczestniczy w dyskusji zgodnie z zasadami kultury, logicznie formułuje argumenty</p>	<p>rozdziela środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia</p> <p>zna i stosuje językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, stosuje zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy</p> <p>dostrzega zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację</p>		
--	---	---	--	--	--

	wyraża swoje zdanie i umie je logicznie	potrafi zastosować środki językowe w zależności od adresata			
--	--	---	--	--	--

	<p>uzasadnić, czynnie się odnosi do cudzych poglądów i poznanych idei</p> <p>aktywnie uczestniczy w dyskusji, używając środków językowych wyrażających stosunek mówiącego do przedstawianych treści; nawiązując do wypowiedzi przedmówców, podejmuje próby prowadzenia dyskusji</p> <p>dobiera i stosuje różnorodne środki językowe odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu</p> <p>prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi, przemyślanymi argumentami, świadome stosuje retoryczne środki wyrazu</p>	<p>wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia</p> <p>zna i stosuje językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy</p> <p>reaguje z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację</p>			
--	--	--	--	--	--

	stosuje środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w				
--	---	--	--	--	--

	<p>oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia odpowiednio do sytuacji i odbiorcy oraz rodzaju komunikatu</p> <p>zna i swobodnie stosuje językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy</p> <p>reaguje swobodnie i z zachowaniem zasad kultury na zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację</p> <p>płynnie mówi na podany temat, zachowując zasady poprawności językowej i stylistycznej; udowadnia swoje racje za pomocą rzeczowych argumentów ułożonych w logiczny wywód</p>				
--	---	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

<p>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE (GRAMATYKA JĘZYKA POLSKIEGO, KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA, ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA)</p> <p>wykorzystując wiedzę o języku, odczytuje sensory symboliczne i przenośne w tekstach kultury jako efekt świadomego kształtowania warstwy stylistycznej wypowiedzi</p> <p>samodzielnie poszerza wiedzę językową i wykorzystuje ją we własnych wypowiedziach</p> <p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą, a ponadto przejawia wiele umiejętności w zakresie przykładowo podanych zagadnień:</p>	<p>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE (GRAMATYKA JĘZYKA POLSKIEGO, KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA, ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA)</p> <p>Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: stosowania w praktyce zasad ortograficznych (u, ó, ż, rz, ch, h, om, on, em, en, a, ę, pisownia przedrostków, wielka i mała litera, zasady dotyczące pisowni zakończeń wyrazów, oznaczenia miękkości głosek), korzysta ze słownika ortograficznego, by wyjaśnić wątpliwości dotyczące wyrazów rzadkich, o nietypowej pisowni</p> <p>dostrzegania i korekty błędów językowych w tworzonym przez siebie tekście</p>	<p>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE (GRAMATYKA JĘZYKA POLSKIEGO, KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA, ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA)</p> <p>sprawnie stosuje w praktyce zasady ortograficzne (u, ó, ż, rz, ch, h, om, on, em, en, a, ę, pisownia przedrostków, wielka i mała litera, zasady dotyczące pisowni zakończeń wyrazów, oznaczenia miękkości głosek), w razie wątpliwości korzysta ze słownika ortograficznego</p> <p>koryguje błędy językowe w tworzonym przez siebie tekście, analizuje i porównuje przy tym wiedzę z różnych źródeł informacji</p>	<p>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE (GRAMATYKA JĘZYKA POLSKIEGO, KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA, ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA)</p> <p>zna zasady ortograficzne (u, ó, ż, rz, ch, h, om, on, em, en, a, ę, pisownia przedrostków, wielka i mała litera, zasady dotyczące pisowni zakończeń wyrazów, oznaczenia miękkości głosek) i wyjątki od nich, stosuje je w praktyce, w razie problemów korzysta ze słownika ortograficznego</p> <p>dostrzega większość błędów językowych, korzysta z różnych źródeł, by je skorygować</p> <p>stosuje w tworzonych tekstach podstawową wiedzę językową z zakresu fonetyki,</p>	<p>KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE (GRAMATYKA JĘZYKA POLSKIEGO, KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA, ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA)</p> <p>zna podstawowe zasady ortograficzne (u, ó, ż, rz, ch, h, om, on, em, en, a, ę, pisownia przedrostków, wielka i mała litera, zasady dotyczące pisowni zakończeń wyrazów, oznaczenia miękkości spółgłosek) i najważniejsze wyjątki od nich, stara się stosować je w praktyce, w razie problemów korzysta ze słownika ortograficznego</p> <p>wie, czym jest błąd językowy, stara się stosować podstawowe zasady poprawności językowej, a w razie wątpliwości korzysta ze słowników, przede</p>	
---	--	--	--	---	--

		analizuje elementy językowe w tekstach			
--	--	---	--	--	--

	<p>analizy elementów językowych w tekstach kultury (np. w reklamach, plakacie, piosence), wykorzystaniem wiedzy o języku w zakresie fonetyki, słowotwórstwa, fleksji i składni</p> <p>ma wiedzę, którą płynnie stosuje w praktyce, z zakresu: – fonetyki – zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe, twarde, miękkie; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności; ma świadomość rozbieżności między mową a pismem i zgodnie z tym zapisuje wyrazy, w których te rozbieżności występują,</p> <p>– słowotwórstwa i słownictwa – rozpoznaje</p>	<p>kultury (np. w reklamach, plakacie, piosence), wykorzystując wiedzę o języku w zakresie fonetyki, słowotwórstwa, fleksji i składni</p> <p>ma wiedzę, którą stosuje w praktyce, z zakresu: – fonetyki – zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe, twarde, miękkie; wskazuje upodobnienia pod względem dźwięczności, dostrzega rozbieżności między mową a pismem i zgodnie z tym zapisuje wyrazy, w których te rozbieżności występują,</p> <p>– słowotwórstwa i słownictwa – rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny, formant, rdzeń, tworzy rodzinę</p>	<p>słowotwórstwa, fleksji i składni</p> <p>ma podstawową wiedzę i stosuje ją w praktyce na typowych przykładach z zakresu:</p> <p>– fonetyki – zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe, twarde i miękkie; wskazuje upodobnienia pod względem dźwięczności w poznanych przykładach, dostrzega rozbieżności między mową a pismem i zgodnie z tym zapisuje wyrazy, w których rozbieżności te występują,</p> <p>– słowotwórstwa i słownictwa – wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, formant, rdzeń, rodzina wyrazów i rozpoznaje je na</p>	<p>wszystkim słownika języka polskiego, słownika poprawnej polszczyzny oraz słownika frazeologicznego</p> <p>ma podstawową wiedzę (stosuje ją w praktyce samodzielnie lub z niewielką pomocą) z zakresu gramatyki języka polskiego:</p> <p>– fonetyki – zna różnicę między głoską a literą; rozróżnia samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne (np. w parach p-b, t-d itd.), ustne, nosowe, twarde i miękkie; wie, na czym polega zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności, dostrzega rozbieżności między mową a pismem,</p> <p>– słowotwórstwa i słownictwa – wie, czym są wyraz podstawowy i pochodny, formant,</p>	
--	---	--	--	---	--

		wyrazów; odróżnia wyraz pokrewny od	typowych przykładach; rozumie różnicę między	rdzeń, rodzina wyrazów i rozpoznaje je na	
--	--	--	---	--	--

	<p>wyraz podstawowy i pochodny, formant, rdzeń, tworzy rodzinę wyrazów; odróżnia wyraz pokrewny od bliskoznacznego, poprawnie stosuje formanty do tworzenia wyrazów pochodnych, umie je nazwać, rozpoznaje wyrazy złożone słowotwórczo, świadomie stosuje w swoich wypowiedziach popularne przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy we właściwym kontekście itp., rozróżnia synonimy, homonimy, antonimy, wskazuje wyrazy rodzime i zapożyczone; wyjaśnia różnice między treścią a zakresem wyrazu, różnicuje wyrazy ze względu na ich treść i zakres</p> <p>– fleksji – swobodnie nazywa i odmienia odmienne części mowy (także w przypadku wyrazów podchwytliwych): rzeczownik (z podziałem</p>	<p>bliskoznacznego, stosuje poprawnie formanty do tworzenia wyrazów pochodnych, umie je nazwać, rozpoznaje wyrazy złożone słowotwórczo; świadomie stosuje w swoich wypowiedziach popularne przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy we właściwym kontekście itp., rozróżnia synonimy, homonimy, antonimy, wskazuje wyrazy rodzime i zapożyczone; wyjaśnia różnice między treścią a zakresem wyrazu, różnicuje wyrazy ze względu na ich treść i zakres</p> <p>– fleksji – nazywa i odmienia odmienne części mowy: rzeczownik (z podziałem na osobowy, nieosobowy, żywotny, nieżywotny, pospolity, własny), czasownik (dokonany, niedokonany, czasownik w stronie</p>	<p>wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, stosuje w swoich wypowiedziach przysłowia, powiedzenia, frazeologizmy itp., potrafi podać przykłady synonimów, homonimów, antonimów, wskazuje wyrazy rodzime i zapożyczone; rozumie różnice między treścią a zakresem wyrazu, w parze wyrazów potrafi wskazać wyraz o bogatszej treści i mniejszym zakresie, a także o uboższej treści i większym zakresie</p> <p>– fleksji – rozpoznaje części mowy: odmienne</p> <p>– rzeczownik (z podziałem na osobowy, nieosobowy, żywotny, nieżywotny, pospolity, własny), czasownik (dokonany, niedokonany,</p>	<p>przykładach omawianych na lekcji, rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym, dostrzega zróżnicowanie formantów pod względem ich funkcji, zna i rozumie znaczenie wybranych przysłów, powiedzeń, frazeologizmów itp., z pomocą nauczyciela odróżnia synonimy, antonimy, homonimy, rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, zna pojęcia <i>treść</i> i <i>zakres wyrazu</i></p> <p>– fleksji – rozpoznaje na typowych przykładach części mowy: odmienne</p> <p>– rzeczownik (z podziałem na osobowy, nieosobowy, żywotny, nieżywotny, pospolity, własny), czasownik (dokonany, niedokonany, czasownik w stronie czynnej, biernej i zwrotnej), przymiotnik, liczebnik (i</p>	
--	---	---	---	--	--

		czynnej, biernej i zwrotnej), przymiotnik,	czasownik w stronie czynnej, biernej i	jego rodzaje), potrafi je odmieniać; rozpoznaje	
--	--	--	--	---	--

	<p>na osobowy, nieosobowy, żywotny, nieżywotny, pospolity, własny), czasownik (dokonany, niedokonany, w stronie czynnej, biernej i zwrotnej), przymiotnik, liczebnik (i jego rodzaje); nazywa nieodmienne części mowy (także w przypadku podchwytliwych wyrazów): przysłówek (w tym odprzymiotnikowy), samodzielne i niesamodzielne (spójnik, partykuła, przyimek, wykrzyknik), stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie: głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, przyimków, zakończeń czasowników, partykuły <i>nie</i> i <i>-by</i> z różnymi częściami mowy, tworzy i odmienia imiesłowy,</p> <p>– składni – rozpoznaje i nazywa części zdania:</p>	<p>liczebnik (i jego rodzaje); nazywa nieodmienne części mowy: przysłówek (w tym odprzymiotnikowy), samodzielne i niesamodzielne (spójnik, partykuła, przyimek, wykrzyknik); stosuje wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie: głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, przyimków, zakończeń czasowników, partykuły <i>nie</i> i <i>by</i> z różnymi częściami mowy; tworzy i odmienia imiesłowy,</p> <p>– składni – rozpoznaje i nazywa części zdania: podmiot (i jego rodzaje: gramatyczny, logiczny, szeregowy i domyślny), orzeczenie (odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego), przydawkę, dopełnienie, okolicznik (czasu, miejsca, sposobu, przyczyny, celu); nazywa związki</p>	<p>zwrotnej), przymiotnik, liczebnik (i jego rodzaje), potrafi je odmieniać; rozpoznaje nieodmienne części mowy – przysłówek (w tym odprzymiotnikowy), samodzielne i niesamodzielne (spójnik, partykuła, przyimek), stara się stosować wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie: głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, przyimków, zakończeń czasowników, partykuły <i>nie</i> i <i>-by</i> z różnymi częściami mowy, rozpoznaje imiesłowy, zna zasady ich tworzenia i odmiany,</p> <p>– składni – rozpoznaje części zdania: podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie, okolicznik, rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu pojedynczym, a także zależności między zdaniami składowymi w</p>	<p>na typowych przykładach nieodmienne części mowy – przysłówek (w tym odprzymiotnikowy), samodzielne i niesamodzielne (spójnik, partykuła, przyimek), stara się stosować wiedzę o częściach mowy w poprawnym zapisie: głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, przyimków, zakończeń czasowników, partykuły <i>nie</i> i <i>-by</i> z różnymi częściami mowy, zna imiesłowy, z pomocą nauczyciela wyjaśnia zasady ich tworzenia i odmiany,</p> <p>– składni – rozpoznaje na typowych przykładach części zdania: podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie, okolicznik, rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu pojedynczym, a także zależności między</p>	
--	--	---	---	---	--

	podmiot (i jego rodzaje: gramatyczny, logiczny,	wyrazów w zdaniu pojedynczym (w tym	zdaniu złożonym, wskazuje człon	zdaniami składowymi w zdaniu złożonym, przy	
--	--	--	------------------------------------	--	--

	<p>szeregowy i domyślny), orzeczenie (odróżnia orzeczenie czasownikowe od imiennego), przydawkę, dopełnienie, okolicznik (czasu, miejsca, sposobu, przyczyny, celu), nazywa związki wyrazów w zdaniu pojedynczym (w tym rozpoznaje wyraz nadrzędny i podrzędny w związkach wyrazów, rozpoznaje związek zgody, rządu i przynależności), a także zależności między zdaniami składowymi w zdaniu złożonym, wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy</p>	<p>rozpoznaje wyraz nadrzędny i podrzędny), a także zależności między zdaniami składowymi w zdaniu złożonym, wskazuje człon nadrzędny i podrzędny; wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie; dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie, sporządza wykresy zdań pojedynczych, złożonych i wielokrotnie złożonych, wyodrębnia zdania składowe w zdaniach złożonych i wielokrotnie złożonych, potrafi określić typy zdań pojedynczych (rozwinęte i</p>	<p>nadrzędny i podrzędny, wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie, sporządza wykresy zdań pojedynczych, złożonych i wielokrotnie złożonych, wyodrębnia zdania składowe w typowych zdaniach złożonych i wielokrotnie złożonych, potrafi wymienić i określić na typowych przykładach typy zdań pojedynczych (rozwinęte i nierozwinęte, oznajmujące, rozkazujące, pytające, wykrzyknikowe),</p>	<p>pomocy nauczyciela wskazuje człon nadrzędny i podrzędny, wykorzystuje wiedzę o budowie wypowiedzenia pojedynczego i złożonego w przekształcaniu zdań pojedynczych na złożone i odwrotnie oraz wypowiedzeń z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdanie złożone i odwrotnie, rozpoznaje zdania bezpodmiotowe, dokonuje przekształceń z mowy zależnej na niezależną i odwrotnie, sporządza wykresy typowych zdań pojedynczych, złożonych i wielokrotnie złożonych, wyodrębnia zdania składowe w typowych zdaniach złożonych i wielokrotnie złożonych, potrafi wymienić i określić na łatwych przykładach rodzaje</p>	
--	--	---	--	---	--

	zależnej na niezależną i odwrotnie, sporządza wykresy rozbudowanych	nierozwinięte, oznajmujące,	złożonych (współrzędnie i podrzędnie), w swoich	zdań pojedynczych (rozwinięte i nierozwinięte,	
--	---	-----------------------------	---	--	--

	<p>zdań pojedynczych, złożonych i wielokrotnie złożonych, wyodrębnia zdania składowe w zdaniach złożonych i wielokrotnie złożonych, potrafi określić typy zdań pojedynczych (rozwinęte i nierozwinęte, oznajmujące, rozkazujące, pytające, wykrzyknikowe), złożonych (współrzędnie i podrzędnie), a także rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie (łącznie, rozłącznie, przeciwstawnie i wynikowo) i podrzędnie (przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe, podmiotowe i orzecznikowe) na prostych przykładach; w swoich wypowiedziach stosuje zdania, uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące</p>	<p>rozkazujące, pytające, wykrzyknikowe), złożonych (współrzędnie i podrzędnie), a także rozpoznać rodzaje zdań złożonych współrzędnie (łącznie, rozłącznie, przeciwstawnie i wynikowo) i podrzędnie (przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe, podmiotowe i orzecznikowe); w swoich wypowiedziach stosuje zdania, uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>świadomie stosuje znane mu normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych</p> <p>analizuje przykłady manipulacji i prowokacji językowej, nie poddaje się im</p> <p>zna językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, świadomie je stosuje</p>	<p>wypowiedziach stosuje zdania, uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>zna i stosuje znane mu normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych</p> <p>rozpoznaje i analizuje wybrane przykłady manipulacji i prowokacji językowej</p> <p>zna i świadomie stosuje językowe sposoby osiągnięcia porozumienia</p>	<p>oznajmujące, rozkazujące, pytające, wykrzyknikowe), złożonych (współrzędnie i podrzędnie), odróżnia zdania, uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące, stosuje je w swoich wypowiedziach</p> <p>zna i próbuje stosować normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych</p> <p>wie, czym są manipulacja i prowokacja językowa</p> <p>zna językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, intuicyjnie je stosuje</p>	
--	--	--	--	--	--

	swobodnie wykorzystuje znane normy językowe i zasady grzecznościowe				
--	---	--	--	--	--

	<p>odpowiednie dla wypowiedzi publicznych</p> <p>rozpoznaje i rozumie przykłady manipulacji i prowokacji językowej, aktywnie je komentuje i reaguje na nie</p> <p>zna językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, aktywnie i asertywnie je stosuje</p>				
--	---	--	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI (DYSLEKSJA, DYSORTOGRAFIA)
 NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO
 W KLASIE VIII

OCENA CELUJĄCA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA DOBRA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA NIEDOSTATECZNA
Jak wyżej. Dodatkowo stosuje się dostosowania wynikające z: - treści indywidualnych opinii i orzeczeń uczniów; - przygotowanych przez CKE zasad oceniania prac pisemnych uczniów.	Jak wyżej. Dodatkowo stosuje się dostosowania wynikające z: - treści indywidualnych opinii i orzeczeń uczniów; - przygotowanych przez CKE zasad oceniania prac pisemnych uczniów.	Jak wyżej. Dodatkowo stosuje się dostosowania wynikające z: - treści indywidualnych opinii i orzeczeń uczniów; - przygotowanych przez CKE zasad oceniania prac pisemnych uczniów.	Jak wyżej. Dodatkowo stosuje się dostosowania wynikające z: - treści indywidualnych opinii i orzeczeń uczniów; - przygotowanych przez CKE zasad oceniania prac pisemnych uczniów.	Jak wyżej. Dodatkowo stosuje się dostosowania wynikające z: - treści indywidualnych opinii i orzeczeń uczniów; - przygotowanych przez CKE zasad oceniania prac pisemnych uczniów.	Jak wyżej. Dodatkowo stosuje się dostosowania wynikające z: - treści indywidualnych opinii i orzeczeń uczniów; - przygotowanych przez CKE zasad oceniania prac pisemnych uczniów.